

RAADSVOORSTEL

ter besluitvorming in de raad

Zaaknummer	555523	Datum Raadsvergadering	15 december 2025
Onderwerp	Actualisatie archeologische verwachtings- en beleidskaart		Datum commissievergadering 1 december 2025
Portefeuillehouder	Wethouder C. van Dalen		
Raadscommissie	Ruimte		

Voorstel

1. De archeologische beleidskaart, inclusief het bijbehorende rapport met de onderbouwing, vast te stellen.

Kernboodschap

Montfoort is een gemeente met veel archeologische waarden. De gemeente wil deze archeologische waarden behouden en beschermen. Sinds 2011 beschikt de gemeente over een gemeentelijke archeologische beleidskaart. Hiermee verankert de gemeente de bescherming van het gemeentelijk bodemarchief in de ruimtelijke ordening. Deze beleidskaart helpt de archeologische waarden te beschermen. Daarnaast worden met deze kaart de archeologische trefkansen inzichtelijk gemaakt.

Sinds 2011 zijn er verschillende bronnen op basis waarvan we nieuwe informatie en inzichten hebben gekregen in de verwachting van archeologische resten binnen de gemeente. Daarnaast is op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden, waardoor ook op het gebied van archeologie de nodige wijzigingen zijn doorgevoerd. Dit zijn de twee belangrijkste aanleiding voor het actualiseren van de archeologische beleidskaart, die hierbij voor vaststelling worden voorgelegd.

Bijlage(n)

1. Verschillen archeologische beleidskaart 2010-2025
2. Toelichting op de actualisatie van de archeologische beleidskaart - Gemeente Montfoort (2025)

Aanleiding

De gemeente heeft sinds 2007 de verplichting zorg te dragen voor archeologische waarden. Enkele belangrijke elementen waar een gemeente rekening mee moet houden zijn de in de grond aanwezige en te verwachten archeologische waarden. Voor de (verplichte) opname van archeologie in bestemmingsplannen heeft de gemeente in 2011 een beleidskaart met daarbij een archeologische verwachtingskaart opgesteld. Het is noodzakelijk de bestaande archeologische verwachtingskaart en beleidskaart te actualiseren. Naar aanleiding van nieuwe inzichten en ontwikkelingen zijn de huidige beleidskaarten aangevuld en geactualiseerd. Voorliggend voorstel voorziet in de vaststelling van de geactualiseerde archeologische verwachtings- en beleidskaart.

Gewenst resultaat

Vaststelling van de geactualiseerde archeologische beleidskaart (zoals opgenomen op pagina 156 van bijlage 2).

Argumenten / Toelichting

- 1.1 *Met de geactualiseerde archeologische beleidskaart geeft de gemeente invulling aan de wettelijke taak als bevoegd gezag voor het aspect archeologie.*

De Erfgoedwet en de Omgevingswet vragen gemeenten in het omgevingsplan rekening te houden met het behoud van erfgoed, waaronder archeologische waarden. Met de actualisatie van de kaart kan een betere afweging worden gemaakt binnen de ruimtelijke ordening en is beter te voorspellen waar archeologische resten in de bodem kunnen zitten. Dit ondersteunt het proces bij nieuwe ontwikkelingen en ruimtelijke opgaven. Door vaststelling van de geactualiseerde archeologische verwachtingen- en waardenkaart maakt de gemeenteraad van Montfoort een inhoudelijke en maatschappelijke belangenafweging en geeft zij invulling aan haar taak als bevoegd gezag voor archeologie.

- 1.2 *De huidige archeologische beleidskaart uit 2011 is verouderd*

Door archeologisch onderzoek in de afgelopen jaren is veel informatie over de gemeente Montfoort verkregen, die nog niet in de kaart is verwerkt. Nieuwe inzichten over bodemopbouw en andere wetenschappelijke informatie geven daarnaast een beter beeld van het archeologisch bodemarchief. Deze kennis kan aanleiding zijn om de regels aan te scherpen of te versoepelen voor waar en wanneer archeologisch onderzoek nodig is voorafgaand aan bodemingrepen.

- 1.3 *Het voorkomt onnodig onderzoek en kosten voor initiatiefnemers*

Het geactualiseerde archeologiebeleid voorkomt onnodig onderzoek. Dit betekent dat alleen daar waar daadwerkelijk een redelijke kans bestaat op archeologische waarden, nader onderzoek wordt gevraagd. Voor inwoners, zowel bedrijven als particulieren, is dit van groot belang. Door het principe "de verstoorder betaalt" worden zij immers verantwoordelijk gehouden voor de kosten van archeologisch onderzoek. Met een actuele en goed onderbouwde beleidskaart wordt voorkomen dat zij onnodig hoge kosten maken in gebieden waar de kans op archeologische vondsten gering is. Tegelijkertijd waarborgt dit beleid dat in gebieden met een hoge verwachting de archeologische waarden wel op de juiste manier beschermd en veiliggesteld worden. Zo ontstaat een evenwicht tussen bescherming van het erfgoed en een praktische uitvoerbaarheid voor inwoners en ondernemers.

- 1.4 *De actualisatie van het archeologiebeleid vloeit voort uit in de Erfgoednota uit 2021*

Op pagina 24 van de Erfgoednota van de gemeente Montfoort, die op 27 september 2021 is vastgesteld door de raad, is aangegeven dat het archeologiebeleid geactualiseerd dient te worden. Door het beleid te vernieuwen kan beter worden aangesloten bij de laatste wet- en regelgeving, zoals de inwerkingtreding van de Omgevingswet, en bij nieuwe kennis en inzichten uit archeologisch onderzoek. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan een belangrijke ambitie uit de Erfgoednota en wordt tevens tegemoetgekomen aan de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om archeologische waarden in de ruimtelijke ordening op een verantwoorde wijze te borgen.

Kanttekeningen en alternatieven

- 1.1 *De verwachtingskaart en het archeologiebeleid niet actualiseren*

Dit betekent dat het archeologiebeleid niet actueel is en daardoor kan afwijken van de realiteit. Dit is een risico voor de gemeente, omdat de kosten van toevalsvondsten in deze zone voor de gemeente zijn. Het risico dat dan ontstaat is dat archeologische vondsten pas na besluitvorming, dus tijdens de uitvoeringsfase, worden ontdekt. De kosten voor archeologische begeleiding zijn dan voor rekening van de gemeente.

Financiën

Het eindproduct (het geactualiseerde archeologiebeleid) is opgeleverd. De totale kosten bedragen € 27.620 in de periode 2024 en 2025. Bij de voorjaarsrapportage 2024 is € 50.000 aan middelen geraamd, waarvan € 25.000 subsidie van de Provincie Utrecht. De daadwerkelijke ontvangen subsidiabele toekenning van de provincie Utrecht was € 20.408. Binnen huidige begroting is voldoende ruimte om het restant van € 27.620 - € 20.408 = € 7.212 te dekken.

Juridische gevolgen

Na actualisatie voldoet de gemeente weer aan de huidige wet- en regelgeving.

Planning en aanpak

Na vaststelling van het geactualiseerde archeologiebeleid wordt voldaan aan de huidige wet- en regelgeving. Het beleid wordt echter niet direct planologisch van kracht. Hiervoor dient het beleid vastgelegd te worden in Omgevingsplan. Momenteel wordt het Omgevingsplan opgesteld, hieraan zal het voorliggende geactualiseerde archeologiebeleid worden toegevoegd.

Communicatie / Participatie

Tijdens de inventarisatiefase is een brede groep van lokale kenners benaderd voor input. Daarnaast is een bewonersavond georganiseerd waarbij de conceptbeleidskaart is besproken en opmerkingen is verzameld. Deze opmerkingen zijn verwerkt in de archeologische beleidskaart.

De conceptbeleidskaart is toegestuurd aan ketenpartners zoals de provincie, waterschappen, nutsbedrijven en LTO. Er zijn geen opmerkingen ontvangen naar aanleiding van de conceptbeleidskaart.

Communicatie

Het geactualiseerde archeologiebeleid wordt zoals gebruikelijk gepubliceerd in Het Gemeenteblad op overheid.nl.

Relatie met duurzaamheid / Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Niet van toepassing.

Toets inclusiviteit

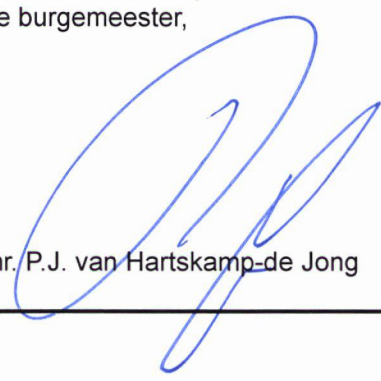
Niet van toepassing.

Montfoort, 11 november 2025,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,
de secretaris, de burgemeester,

M.H. van der Veer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

RAADSBESLUIT

In de openbare vergadering van 15 december heeft de gemeenteraad besloten:

1. De archeologische beleidskaart, inclusief het bijbehorende rapport met de onderbouwing, vast te stellen.

de griffier,

de voorzitter,

mr. S.G. Meijer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong